

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillelmi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

Jesum lancea transfossum [et] vulneratu[m] s[a]euissime.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

De lateris Christi in cruce

Exterior: interius est plancus gra-
uor: cū te ingrātū experior. Nec
ille. Quāobrem valide clamauit ex
nimio dolore: eo q̄ multos confi-
derauit in q̄s passio (licet esset suffi-
cientissima) efficaciam nō haberet:
ipsisq̄ melius foret q̄ christi nun-
q̄ crucifixus fuisset. Quāobrem cū
passiones suam in cruce offerret:
pro solis vtriq̄ electis efficaciter/
et p̄ nullis alijs trinitati eam p̄ ta-
libus tantū acceptanti efficaciter
fm̄ Sco. in. iij. di. xix. Fuit aut̄ do-
lor ille mortis vehemētissimus et
dolorosissim⁹: cū Dñs dicat. iij.
Ethi. c. xiiij. Dors inter oīa terri-
bilis est terribilissim⁹: Tū ppter
immenas p̄gnas quas sustinuerat:
Tū ppter maximā inclinationē
aīe ad corpus purissimū/ nobilissi-
mū et obedientissimū: Tū ppter
vitā excellentissimā: Tū ppter vi-
uacitatē oīm potentiarū aīe et sen-
sū. Quae omnia in sua p̄fectione
remanerunt in christo: quod alte-
ri morienti non fit.

Quidam
deuotus.

Centurio autē rē. Quidā
deuot⁹. Ista p̄sideratio mentē tu-
am o fidelis homo in christi mor-
tē p̄cutere debet interiore cōpas-
sione: vt reuertaris ad domū con-
scientie: p̄cutiasq̄ pectus tuū pro-
pter tuā ingratiitudinē tantē mor-
tis christi dei tui: qui etiā vt plene
intelligeres eius charitatē: lācea
voluit tibi ap̄ire cor suū/ vt introi-
res: ac ipsum dilectū pleno seruo
re amplectereris. Aperuit nem-
pe bursam cordis sui: vt prodiga-
liter solueret precium redemptio-
nis tue. Aperuit insuper p̄xidem
preciosi vnguenti: illudq̄ abundā-
ter effudit in sacrorum effusione
†. i. Co. in tui medelam. Fecit iam fora-
men in petra et cauernā in mace-
ria carnis iesu christi. Exurge er-
go virgo beata: quae sola es et vna
iesu dilecti tui columba formo-
sa: esto edificans in summo ore

a s̄ dicitur in euangelio nazareorum: q̄ duo qui fuerunt
mortui ante annos quadraginta: boni et sancti viri: vene-
rūt in templū post resurrectionē: et nō loquentes petierunt
pergamētū et atramentū: scriperāt de exultatione patris
in limbo iuxta christi descensu.

ctionē eius venerunt in sanctā ciuitatē/
et apparuerūt multis. R. Videns autē

a s̄ i. dux cētū sub se dñs milites. b s̄ fuit ante ille cēturio
in crucifixus carne/ s̄ nō aureq̄ subito credidit.

cēturio qui ex aduerso stabat. L. quod

a s̄ hec em̄ ratio erat sue credulitatis

factum fuerat. R. quā sic clamans ex-

a s̄ laudem christo reddidit.

pirasset: glorificauit deum dicens. R.

a s̄ In quo factus est gloriosus confessor iste cēturio: sed
quidā dicit nō solum confessor: sed etiam roboratus in
de martyrum suscepit.

Uere hic homo filius dei iustus erat.

Iesus lancea perforatus. M̄. antbei
XXVII. M̄. Marci. XV. Lucē. XXIII. Joan-
nis. XIX.

Centu-

a s̄ ille fuit mor-
tuo cū cētū ar-
mato: qui cum

tot signa viderunt in morte
christi: confessi sunt verita-
tem diuinitatis

riō. M̄. autē et qui

cū eo erant custo-
dientes iesum: vi-

a s̄ vltis miraculo et intelli-
gentibus timorē mouit: et
ad glorificandū deum com-
pellit. b s̄ ppter tantū ne-

fas p̄petratū in occisione christi domini

so terremotu: et his quae fiebāt timuerūt

a s̄ publice oibus astantib⁹ et audientibus. b s̄ hoc ē signū
neq̄d̄ p̄miserit gentium viperarū de celo. vñ. Et cū exalta-
ueris filiū hoīs: tūc cognosceris quia ego sum.

valde dicētes: Uere filius dei erat iste.

a s̄ multi em̄ varijs intencionib⁹ venerūt ad illud spectacu-
lū iusti: sic mō iusti spectaculū sunt oīm. vñ. Et spectaculū
facti sum⁹ mūdo angelis et hoīb⁹: talē em̄ christo affuerat
ad p̄sequendū: aliq̄ ad patiendū: etiā angelus affuit
oratione ad consolandū et confortandū.

Et oīs turbā eorū qui simul aderant

spectaculū istud: et videbāt quae fiebāt.

A a s aliq em bolebat de intus christi occasione: reuerſi sunt domū penitentes. Aliq dolentes penebat pectora: timet ne amplius gloriaret in sua reuerſione: reuerſi sunt domū: aliq machinantes sicut pnapes sepulchri lignantes. percipientes pectora sua reuertebant.

a s sicut dictū erat. tē lōgasti a me amici z proximi. Et illud tē fratres meos longe fecit a me: z non mei quasi alii. ni recesserunt a me.

Strabāt at oēs nō ei a lōge. AD. Erāt a aut ibi mulieres multe: que secute erant
a s s. lo. mos erat vt mulieres pceptonibus de substantia sua ministrarent
a galilea ministrantes ei. **R. hoc aspicientes a longe: inter quas erat maria b**

a s s. loz: lazari z marthe. b s cleophe filia. c s ad diferen/ nā iacobi maioris: q fuit electus inter primos.
magdalene: z maria iacobi minoris: et

a s ille ioseph dictus ē iustus: cū matthe statut in forte: z est frater iacobi minoris. b s filia salome q fuit maritus anne. c s s. ioanna euangeliste z iacobi maioris: cuius maritus fuit sebedeus.
ioseph mater z salome. AD. mater filio

B a s sicut fuit martha: iōāna vxor cui pcuratoris herodis: marcella: z alie deuote mulieres q dñm diligebant. ppter bñficia eis exhibita z doctrinam salutarem.
nū sebedei. R. et alie multe que simul

ascēderāt cū eo hierosolymā. J. Judei
a s id est vigilia magne festiuitatis. s. pasche: z dicit pa/ rascene id est pparatio: quia necessaria p sequenti sabbato pparabant. Parascene. ues. grecum est: z interpretatur pre/ paratio.

ergo: quoniam pparascene erat: vt non re/
a s cadauera: ne festū illud fedaret ex aspectu eoz: quia p/ pe ciuitatem erant.

manerēt in cruce cōpa sabbato. Erat c

in matrimoniū alpheo: ex quo habuit q̄ttuor filios. s. iacobū minorē ioseph iustū iu/ dā zelotē z simonē apostolū. Post obitū illius tertio nupsit anna. s. **Sabomex** ex quo tertiū genuit filiā etiā dictā mariā: quā iunxit matrimonialiter sebedeo: ex quo conce/ pit z peperit iacobū maiorē z iōannē. **Uñ dñs: Ex iōachim cleophe salome tres an/ na marias. Quas iunxerat ioseph alpheo sebedeo. Hec vnius mater: hec q̄ttuor illa duor.** Et licet metra ista inualida sint: tñ sentētiā dictoz breuiter cōpositor notauit: quē nolui corrigere: qz maior z doctior me est qui hoc scripsi passionale.

b. Inter quas erat ma. rē. Cbr̄y. sup. Matthe. Discipuli fugierūt: iste affuerūt
z omnia considerauerunt: qualiter clamauit: qualiter expirauit: qualiter petre scisse sunt. Et de qbus dicit: Pellī me: id est mulieribus que exteriora ministrabāt. Con/ sumptis carnibus. i. aplis fugientibus: adhesit os meū. i. christus sustentamentū ec/ clesie. Sicut os carnis z pellis. Verus: Os christus: caro discipuli: pellis mulieres
Os remanet caro disparet: tu pellis adheres.

Erāt enī dies rē. Bonauētura in suis meditatioib. c. lxxxj. dicit: Cōmorātib. Bonauē.

ps. 87. b
Tob. 19. b

Anna tres
maritos
successiue
habuit.

D

Cbr̄y. sup.
Mat.
Tob. 19. c.

De lateris Christi in cruce

Et sedētibz reuerēda dñā nostra maria/ iohanne/ magdalena: et fororibus matris dñi ab vna parte. ppe cruce: et aspiciētibz quasi sine intermissione dñm iesum sic pendēte nudū/ afflicto et mortuū inter latrones: ecce armati multi veniebāt a ciuitate et sus eos vt crura frangerent: et corpora deponerent pendētia. Tunc dñā et oēs surgunt/ nescientes quid hoc esse posset. Renouat dolor et timor ne qd in mortuū corp⁹ molirent dilecti filij. Appropinquāt autē illi cum furore et strepitu magno: et videntes latrones adhuc viuere: frangūt crura eorū: et occidunt ac velociter deponūt/ et fouea facta piciunt in illā: et dñi crucē aduersas. Qd cum vidisset mater/ ante pedes carnificū manibus cancel/

Flatis lachrymosa voce q̄tum poterat dixit: Viri frēs rogo vos. ppter deū altissimū/ ne ampli⁹ me vexare velitis in dilectissimo filio meo. Ego enim sum melissima mater eius: et scitis fratres q̄ nunc vobis offendi/ nec iniuriā aliquā vobis feci: et si filius meus visus est vobis contrarius ipsum peremistis: ego vobis remittam omnē iniuriā/ offensam et mortem filij mei. Hanc tamē misericordiā mecum facite ne ipsum cōfringatis: vt saltem integrum valeam tradere sepulture. Nō expedit vt eius crura frangant: videtis enim q̄ iam multū grauit: hora enim est postq̄ discessit. Unus autē longinus noīe tunc impius et superbus: sed post puerus et martyr: porrigens lanceā/ de longe preces dulcissimę matris et rogamina contēnens: latus dñi iesu dextrū vulnere grandī aperuit: et exiit sanguis et aqua. Tunc mater semimortua cecidit inter brachia magdalene et iohannis: degeñtialiter ex Bonauetura. Sed dubitat/ quare nō deposuerūt corpus christi et sepelierunt sicut aliorū? Respoñdeo/ quia iam donatū fuit ioseph a pilato: ideo habuerūt in cōmissione a centurione ne corpus christi deponerēt: ideo reliquerūt. Secūdo: q̄ iohannes et magdalena et ceterę cum benedicta matre per se voluerunt hoc facere: et hoc nō curauerūt milites: q̄ iam certificati de eius morte. Tercio: q̄ sic erat ordinatum/ et per pphetas dictū: q̄ eius sepultura esse deberet gloriofa. Quarto: q̄ iam ioseph erat in itinere cū socijs/ qui fuit virtū nominatus: cui etiā deferebāt.

Isidorus Non frangerūt eius crura. Isidorus. Longinus lancea latus saluatoris aperuit: et non tñ veniam inuenit: sed et episcopatus honorē et martyriū coronā promeruit. De quo ludolphus. c. lxxiij. in pte secūda de vita christi. Qui autē eum lanceauit cum vere caligassent oculi eius p̄ senectute et casu: vel potius nutu diuino: sicut eodē nutu lanceauit: licet nesciens/ sanguine christi per lanceam defluente oculos rangeret: p̄tinuo clare vidit: et p̄tinuo illuminatus in christū credidit: vnde et multū cedens instructus ab apostolis in cesaria capadocię monasticā vitā duxit: et in corp⁹

a q̄ quia absq̄ eius impio nulli licebat scire nec bodie liget dñatōs auferri: nisi de licentia supioris.

em̄ dies magn⁹ ille sabbati: rogauerūt pilatum: vt frangerentur eorū crura: et

a q̄ scz de cruce ac sepelirent. b q̄ quattuor milites qui crucifixerūt christum.

tollerentur. Venērunt ergo milites. Et a q̄ duo de q̄ttor frangerūt crura p̄imi latronis ad quem venerunt: quilibet contorūt vnā tibiā.

p̄imi quidē frangerūt crura: et alterius a q̄ et alij duo frangerūt crura alteri: et postea oēs simul venerūt ad christū in medio pendētem.

qui crucifixus est cū eo. Ad iesum autē

a q̄ q̄ fractio crurū solū fuit facta vt autē morerent: et ne possent euadere: sic q̄ licet q̄ latrones n̄i latronib⁹ rotas dāt vltimā vale: vel p̄motonū socale: vt eo citius morerent.

cum venissent: et vt viderent eum iam

a q̄ In q̄ apparet maxima crudelitas: q̄ etiā mortuū corp⁹ nō pegerūt. Nō em̄ flexus ē imp⁹ lōgin⁹ et matris bus: multibus pabus q̄ genua regina celi flectebat corā carnifice: vt mortuū corp⁹ misereret: q̄ in defunctus erat: multo minus superbus et crudelis miles corpus christi aperuit: et dulcissimā matrem in terram p̄trauit et visione tantū vulneris et crudelitatis. Tūc aliqui dicant q̄ fecerit causa miserationis: vnde misericordiā p̄secutus est: vt martyr et confessor gloriofus postea efficeret.

a mortuū: nō frangerūt ei⁹ crura: sed vnus

Isidorus

Ludolph⁹

A 4 In quo itez manifestat diuinitas. Primo cū corpus illud ita emortuū & excruciatum esset: vt par de sanguine in? maneret: & quia mortuū corpus nō solet sanguine emittere ex vulnere iā defuncto infuso. Et dico notat per iam defuncto: neq; aqua pura sicut ex latere christi exiit: s; in hac latet magnum mēdium. Fuit enim venditi magno panno: & ideo sanguis p̄cio non auro corruptibili redempti sumus. Et rursus venis p̄cis maculat: ideo aqua in abluitionem effusa est.

militū lācea lat? ap̄uit: et cōtinuo exiuit sanguis & aqua. Et qui vidit testimoni-

a 4 Joānes enī qui scripsit hoc euāgelii: oib? interfuit & p/ p̄his oculis p̄spexit: ideo testis oculatus non est relictus: nam efficax eius testimonium.

um phibuit: & verum est eius testimonium. a 4 quia ab alijs nō audiuit: s; p̄sentia liter interfuit factis. b 4 s; testimonio veracit: & sic credēdo salui efficiamur: s; credendo non videndo.

um: & ille scit qz verā dicit: vt & vōs cre- a 4 narrat autem illa euāgelista: non p̄ter insolitū miraculū: sed p̄pter crudelitātē impiorū: ac horrendū facinus cōmittū: qz vt p̄ hoc ostendat illa non fuisse facta casu: sed fuisse p̄p̄tatum.

dati. Facta sunt em̄ hec vt scriptura a 4 s; q; scriptura dicit. b 4 s; agno.

impleretur: & non cōminuetis ex eo. a 4 de hoc facto q̄nare ita actum.

Et itez alia scriptura dicit: videbūt in a 4 videbūt q̄ sit ille q; transfixit lancea ex mirabili magnitudine: videbūt pariter in extremo iudicio ex glōsa apparitione: & obstupescūt terrore mirifico & ineffabili. **quē transfixerunt.**

Hec est septa via et vltima: q; dicit glōsa: & h; duas considerationes.

Iesus de cruce postulat?

Iesus glōse tumultatus.

Iesus de cruce postulat.

Mathei. XXVII. Marci. XV.

Luce. XXIII. Joannis. XIX.

a 4 & m̄ies stās in terra. Præterea si circa pectoralia fuisset facta lanceatio: ossa p̄p̄ lancee magnitudinē fuissent rupta: p̄tra p̄p̄tā dictā. Sed qz pictura est laicoz l̄ra: p̄ngit circa pect? vt intelligat lanceā trāsisse dulcissimū cor iesu christi dñi n̄rī. **Ero. 12. b.**

Hec est septa via. Ista via dicit via glōriosa: qz ex magna charitate christus ab optimis amicis de cruce est deposit? atq; glōriossime sepult? cū aromatib? myrris & vngucto p̄cioso inuolūt? & sepulchro glōrioso sepultus: iuxta p̄p̄tā. Quē gentes deprecabunt. Et erit sepulchrū eius glōriosum. **Esa. 55. c.**

h; s

sanctitate pmanens: verbo et exemplo multos ad christū conuertit. Et dicit sanctus Vincētius: q; hoc fecerit simplici intentione: vt eo citius moreretur: & ex compassione: ideo fuit iam illuminatus intus et exterius: et cōcordat magister in historijs.

a 4 Sed vnus militū. Chrys. Chrys. sup Joāne/omel. lxxiiij. ait. **Chrys. su/ per Joāne** Nenerunt milites & aliorū fregerunt crura/nō christi. Sed ad iudeos: q; gratiā cōciliandā: latus eius lancea aperuerunt: et mortuo adhuc insultat. **D** pessimā voluntatē ac scelestissimā. Noli tamē p̄turbari dilectissime: quē em̄ malo illi animo patrati sunt veritati cōsentiebant: p̄p̄tā hinc impleta est iniquiens: Videbūt in quē transfixerūt. Neq; hoc t̄m: sed nō credituris fuit argumētū fidei: vt thome & qui cū dō erant. Ad hec vt arcum mysteriū p̄summatū est. **D** Exiuit autē sanguis & aqua: nō casu & simpliciter h; fontes scaturierūt: sed qm̄ ex ambobus ecclesia cōstituta est. Sciāt hoc initiati: nō est ad fidem conuersi & adiuncti per aquā enim reuerati sanguine & carne nutriti. Hinc mysteria ortū habent: vt quotiēs ad admirandū calicē accedis: tanq; ab ipso latere hauriens accedis. Neq; ille. **† Exo. 12. b. † Zac. 12. c.**

b 4 Latus aperuit &c. Nota hoc vulnus nō fuit christo infixū: sicut dicit Alexander de ales: in ea parte qua pungi solet per ossa: s; pectoralia: sed fuit inferius inter molliorē carnē: & iter ossa pectoralia & femoralia: & sic sursum ascendit ad cor: qz christ? in alto pepen